

Koululaisten iltapäivähoidon järjestäminen vammaisille lapsille, Kuopio

Pevamltk 18.06.2025 § 70
3484/05.21.00/2025

Valmistelija(t)	Valmistelija: Sanna Suomi, vammaisten avopalveluiden palveluyksikköjohtaja, sanna.suomi@pshyvinvointialue.fi, puh. 040 8304340, Seija Kärkkäinen, vammaispalveluiden palvelualuejohtaja, seija.karkkainen1@pshyvinvointialue, puh. 040 747 0506.
Päätös	Annukka Ojala ja Tuula Savolainen ilmoittivat olevansa esteellisiä (HL 28.1 § 5) ja poistuivat kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi klo 10.54 -11.08. Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä	perhe- ja vammaispalveluiden toimialajohtaja
Päätösehdotus	Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta päättää, että koululaisten iltapäivähoito hankitaan Kuopion kaupugilta syyslukukaudelle 2025 hinta-arvioon 211 000-260 000 euroa. Iltapäivähoitoa järjestetään koulupäivinä klo 12-16.
Ennakkovaikutusten arviointi	Ei ennakkovaikutusten arviointia
Toimivallan peruste	Hallintosäntö § 93 yleiset tavara- ja palveluhankinnat
Liitteet ja oheisaineisto	
Valmistelu	Perusopetuslain 8 luvun, 48 b § :n mukaan kunta päättää iltapäivätoiminnan laajuudesta. Iltapäivätoimintaa toteutetaan valtakunnallisen perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteiden 2011 mukaan. Kunnalla ei ole lakisääteistä velvollisuutta järjestää lasten eikä näin ollen myöskään vammaisten lasten aamu- ja iltapäivätoimintaa. Kuopion kaupungin kasvun ja oppimisen lautakunta on päättänyt kokouksessaan 8.4.2025 §35 iltapäivätoiminnan perusteiden muuttamisesta 1.8.2025 alkaen iltapäivätoiminnan toimintaperiaatteiden ulkoisten muutosten sekä Kuopion kaupungin talouden tasapainotus- ja sopeutustarpeen vuoksi. Kuopion kaupunki on aikaisemmin järjestänyt iltapäivätoimintaa 1. vuosiluokan oppilaille sekä oppilaille, joilla on erityisen tuen päätös.

Lisäksi, jos ryhmissä on ollut tämän jälkeen tilaa, vapaita toimintapaikkoja on tarjottu 2. vuosiluokan oppilaille.

Jatkossa iltapäivätoiminnan ryhmä perustetaan niille kouluille, joille hakuaikoina hakeneita ja iltapäivätoimintaan otettuja 1. vuosiluokan oppilaita on maaseutualueella olevassa koulussa vähintään kuusi oppilasta ja kaupunkialueella olevassa koulussa vähintään kaksitoista oppilasta. Jos kouluun ei muodostu iltapäivätoiminnan ryhmää, iltapäivätoimintaan hakeneille ja oikeutetuille oppilaille tarjotaan mahdollisuus osallistua muun kuin oman koulun ryhmän toimintaan. Oppilaan osallistuessa tällaiseen muun koulun ryhmän toimintaan, huoltaja vastaa siirtymisestä toiseen kouluun ja iltapäivätoiminnan päätyttyä kotiin.

Iltapäivätoiminnan ryhmät muodostetaan em. edellysten täyttyessä siten, että kaikki hakuaikoina hakeneet 1. vuosiluokan oppilaat saavat paikan. Ryhmiin mahdollisesti jäljelle jäävät paikat osoitetaan niille erityisen tuen oppilaille / perusopetuslain 20 c ja 20 i §:ssä tarkoitetuille ja 2. vuosiluokan oppilaille seuraavassa järjestyksessä:

- erityisen tuen oppilaat 31.7.2025 saakka ja 1.8.2025 alkaen muiden vuosiluokkien osalta perusopetuslain 20 c ja 20 i §:ssä mukaista oppilaskohtaista tukea saavat oppilaat, jotka ovat oikeutettuja vammaispalvelulain määrittelemään lyhytaikaiseen hoivaan
- erityisen tuen oppilaat 31.7.2025 saakka ja 1.8.2025 alkaen muiden vuosiluokkien osalta perusopetuslain 20 c ja 20 i §:ssä mukaista oppilaskohtaista tukea saavat oppilaat
- 2. vuosiluokan oppilaat erikseen arvioitavien lääkärinlausuntoon perustuvien painavien terveydellisten syiden perusteella, esimerkiksi vaikea diabetes, epilepsia tai vaikea sydänsairaus
- 2. vuosiluokan oppilaat erikseen arvioitavien viranomaislausuntojen perusteella huollollisin syin
- 2. vuosiluokan oppilaille huoltajien työstä tai opiskelusta aiheutuvaan iltapäivätoiminnan tarpeeseen huoltajan toimittamien tositteiden perusteella
- muut 2. vuosiluokan oppilaat

Maksimiryhmäkoko on 20 oppilasta / aikuinen mutta ryhmäkoko vaihtelee riippuen ryhmän oppilaiden tuen tarpeista ja käytettävissä olevista tiloista. Vaativaa erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden ryhmissä ryhmäkoko on pienempi.

Kuopion kaupunki ei järjestä jatkossa iltapäivätoimintaa kaikille 2.–9. vuosiluokkien erityisen tuen oppilaille / perusopetuslain 20 c ja 20 i §:ssä tarkoitetuille oppilaille, vaan em. oppilaat voivat osallistua toimintaan, mikäli ryhmässä on tilaa.

Kuopion kaupungin arvion mukaan valtaosa vaativaa erityistä tukea tarvitsevista 2.–9. vuosiluokan oppilaista tarvitsee jatkossakin huolenpitoa ja toimintaa iltapäivisin koulupäivän jälkeen.

Mikäli vaativaa erityistä tukea tarvitseva lapsi tai nuori on oikeutettu vammaispalvelulaissa määriteltyyn lyhytaikaiseen huolenpitoon eikä

mahdulla Kuopion kaupungin järjestämään iltapäivätoiminnan ryhmään, Kuopion kaupunki on ilmoittanut voivansa osallistua toiminnan järjestämiseen yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa.

Kuopion kaupungin kasvun- ja oppimisen palvelualue tekee valintapäätökset iltapäivätoimintaan oikeutetuista viimeistään viikolla 25.

Erityishuoltolaki I. kehitysvammalain muuttamisesta (1166/2022) annetun lain 2 §:n lisättiin 1.1.2023 lukien uusi 2 momentti, jonka mukaan kunta voi tuottaa 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettua yksilöllistä hoitoa ja muuta huolenpitoa siltä osin kuin se on hyvinvointialueen ja kunnan tehtäväkokonaisuuksien toteuttamisen kannalta tarkoituksenmukaista.

Säädöskohtaisissa perusteluissa (HE 312/2022 vp) 2 § todetaan, että pykälään ehdotetun uuden 2 momentin perusteella hyvinvointialue voisi hankkia kunnalta koulua käyvien vammaisten lasten yksilöllistä hoitoa ja huolenpitoa, jota voidaan tarvittaessa järjestää koulun tiloissa hyödyntäen koulunkäyntiavustajien työpanosta. Hyvinvointialueen ei tarvitsisi kilpailuttaa palvelua eikä kunnalta edellytettäisi palvelun yhtiöittämistä.

Tilanteessa, jossa kunta sopimukseen perustuen tuottaa kehitysvammalain tarkoittamaa yksilöllistä hoitoa ja muuta huolenpitoa hyvinvointialueelle (uuden vammaispalvelulain myötä lyhytaikainen huolenpito) eli hyvinvointialueen hankkiessa järjestämisvastuulleen kuuluvaa palvelua kunnalta, palvelun järjestämisvastuu ja siihen liittyvät viranomaistehtävät säilyvät hyvinvointialueella. Palveluntuottajan eli kunnan vastuu palveluista määräytyy ennen kaikkea hyvinvointialueen ja kunnan välisen sopimuksen perusteella (Kuntaliitto ja Hyvil, muistio Vammaisten lasten aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestäminen kunnan ja hyvinvointialueen yhdyspintayhteistyönä, 2023).

Iltapäivähoito on vammaispalvelulain (675/2023) 24 § mukaista lyhytaikaista huolenpitoa. Lyhytaikaista huolenpitoa on oikeus saada, jos kunta ei järjestä perusopetuslain 48 b §:n perusteella aamu- ja iltapäivätoimintaa tai se ei ole sellaista, joka vastaa vammaisen lapsen yksilöllisiin tarpeisiin. Kunta voi tuottaa lyhytaikaista huolenpitoa siltä osin, kuin se on hyvinvointialueen ja kunnan tehtäväkokonaisuuksien toteuttamisen kannalta tarkoituksenmukaista.

Lyhytaikaiseen huolenpitoon oikeutettuja lapsia ja nuoria, joille Kuopion kaupunki ei järjestä iltapäivätoimintaa arvioidaan olevan ensi lukuvuonna noin 75. Kuopion kaupungin toimittaman hinta-arvion mukaan iltapäivähoidon järjestämisen kustannukset ovat lukuvuodelle 2025-2026 yhteensä n. 450 000-550 000 euroa. Tarkempaa hinta-arviota ei ole ollut mahdollista laatia, koska se olisi vaatinut toimintaan osallistuvien koulusta, luokka-asteesta ja tuen tarpeesta tarkempaa tietoa, jotta henkiöstöresurssista ja ryhmäkoosta aiheutuneet kustannukset olisi voitu luotettavammin arvioida. Tällä hetkellä em. tietoja ei ollut saatavilla.

Hyvinvointialueella ei ole kyvykkyyttä järjestää iltapäivähoitoa omana toimintana syyslukukaudelle tarvittavassa laajuudessa huomioiden tila- ja henkilöstöjärjestelyt. Osana vuoden 2026 talousarviosuunnittelua kartoitetaan palvelun tuottamisen vaihtoehdot ja pyritään arvioimaan iltapäivähoidon toiminnan järjestämisen kustannukset tarkemmalla tasolla.